

has approximately 700 distinct local cheeses; France and Italy have perhaps 400 each. (A French proverb holds there is a different French cheese for every day of the year, and Charles de Gaulle once asked "how can you govern a country in which there are 246 kinds of cheese?") Still, the advancement of the cheese art in Europe was slow during the centuries after Rome's fall. Many of the cheeses we know best today were first recorded in the late Middle Ages or after—cheeses like cheddar around 1500 CE, Parmesan in 1597, Gouda in 1697, and Camembert in 1791.

In 1546, John Heywood wrote in *Proverbes* that "the moon is made of a greene cheese." (Greene may refer here not to the color, as many now think, but to being new or unaged.) Variations on this sentiment were long repeated. Although some people assumed that this was a serious belief in the era before space exploration, it is more likely that Heywood was indulging in nonsense.

Modern era. Until its modern spread along with European culture, cheese was nearly unheard of in oriental cultures, uninvented in the pre-Columbian Americas, and of only limited use in sub-mediterranean Africa, mainly being widespread and popular only in Europe and areas influenced strongly by its cultures. But with the spread, first of European imperialism, and later of Euro-American culture and food, cheese has gradually become known and increasingly popular worldwide, though still rarely considered a part of local ethnic cuisines outside Europe, the Middle East, and the Americas.

The first factory for the industrial production of cheese opened in Switzerland in 1815, but it was in the United States where large-scale production first found real success. Credit usually goes to Jesse Williams, a dairy farmer from Rome, New York, who in 1851 started making cheese in an assembly-line fashion using the milk from neighboring farms. Within decades hundreds of such dairy associations existed.

Factory-made cheese overtook traditional cheesemaking in the World War II era, and factories have been the source of most cheese in America and Europe ever since. Today, Americans buy more processed cheese than "real", factory-made or not.

Котова Валерія Павлівна
Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. Гончарова О.С.
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

ДІЯЛЬНІСТЬ І. СТЕШЕНКА У ЦЕНТРАЛЬНІЙ РАДІ І ТОВАРИСТВІ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Лютнева революція 1917 р. докорінно змінила ситуацію в Україні, після повалення самодержавної влади царизму відкрилися нові можливості для відродження української мови і школи. Тимчасовий уряд під тиском революції почав здійснювати деякі заходи у справі реформування освіти, що мали демократичний характер, але не змінювали радикально систему освіти. Тільки з утворенням Центральної ради було взято курс на відродження національної освіти. М. С. Грушевський переконливо відзначив: «Серед усіх потреб нашого

національного життя потреба рідної школи найголовніша, бо народ, який не має своєї школи, може бути лише пасербом чужих народів, а ніколи не виб'ється на самостійну дорогу існування». Революції завжди виносять на своїх бурхливих хвилях визначних осіб на всіх ділянках громадського життя. Революційні події 1917 р. в Україні дали можливість проявити Івану Стешенку неабиякі здібності державного діяча, який взяв активну участь у створенні системи національної освіти в Україні.

З перших днів Української революції 1917-1921 рр., завдяки якій було закладено основи української державності, І. Стешенко перебував у центрі бурхливих політичних подій. Він став одним із засновників Української Центральної ради. 4 березня 1917 р. на зборах ради Товариства українських поступовців (ТУП) Д. Антонович, О. Степаненко та І. Стешенко, як представники українських соціал-демократів, наполягали на формуванні Центральної ради на принципі пропорціонального представництва від усіх українських громадських об'єднань. Рада ТУП погодилася з цими вимогами, і таким чином Центральна рада з перших днів свого існування об'єднала, крім поміркованої частини інтелігенції, представників соціалістичних, військових, кооперативних, студентських, наукових та інших громадських організацій, стала прообразом дійсно загальнонаціонального центру.

На першій сесії Центральної ради 8 квітня 1917 р. було затверджено її склад, до якого від просвітніх і професійних організацій Києва було обрано 12 представників, серед них був І. Стешенко. У складі Центральної ради була створена шкільна комісія, яку очолив І. М. Стешенко. Комісія звернулася із закликом до професорів і викладачів вищих навчальних закладів, де були поставлені завдання українізації шкіл всіх типів, від початкових до вищих. Всіх викладачів вищих шкіл було запрошено на вчительський з'їзд 5-6 квітня 1917 р. Цей заклик підписав голова Центральної ради М. С. Грушевський.

Поряд з активною участю в процесі державного відродження України І. М. Стешенко багато сил і енергії віддавав створенню національної системи освіти і виховання підростаючого покоління. 6 березня 1917 р. учителі-українці Києва на установчих зборах ухвалили рішення про створення «Товариства розповсюдження шкільної освіти». Установчі збори товариства відбулись у помешканні клубу «Родина» за участю кращих українських педагогів, серед яких були П. І. Холодний, В. Прокопович, О. Дорошкевич, С. Русова та ін. Було обрано раду Товариства шкільної освіти: голова – І. М. Стешенко, заступник голови – П. Холодний, члени – В. К. Прокопович, О. К. Дорошкевич, А. І. Лещенко, Н. Я. Шульгіна, М. В. Сімашкевич, С. Ф. Русова. І. М. Стешенко взяв активну участь у створенні першої української гімназії ім. Т. Г. Шевченка у Києві. Вона була відкрита 18 березня 1917 р. на кошти Товариства шкільної освіти і пожертвування окремих людей. Заснування першої української гімназії мало велике значення для становлення національної освіти, піднесення національної самосвідомості підростаючого покоління. За ініціативою Товариства шкільної освіти, міська шкільна комісія заснувала українську

шкільну підкомісію, до якої було запрошено М. С. Грушевського та І. М. Стешенка. Завданням підкомісії було здійснення українізації школи ім. С.Ф. Грушевського, а також інших міських шкіл, які будуть призначені для цієї мети.

Ще на установчих зборах Товариства шкільної освіти І. Стешенко поставив питання про необхідність скликання Всеукраїнського вчительського з'їзду, який і відбувся 5-6 квітня 1917 р. в залі Педагогічного музею. На з'їзд прибуло більше 500 делегатів від учителів початкових, середніх і вищих навчальних закладів майже з усіх губерній України. І. М. Стешенко був на ньому товаришем голови. На з'їзді була розроблена програма українізації вищих початкових шкіл, ухвалена постанова про ліквідацію багатоступеневості шкіл і створення єдиної початкової школи. Велика увага була приділена проблемі українізації середньої і вищої освіти. Для виконання постанов І Всеукраїнського вчительського з'їзду щодо українізації школи, Товариство шкільної освіти взяло на себе справу забезпечення шкіл українськими підручниками і вчителями. І. Стешенко залучив до цієї роботи кращих представників наукової і художньої інтелігенції, таких як С. Черкасенко, К. Стеценко, І. Огієнко та багатьох інших. Товариство шкільної освіти взяло на себе забезпечення лекторами повітових вчительських курсів. У травні 1917 р. були проведені інструкторські курси в Києві, на яких історію української літератури викладав голова Товариства І. М. Стешенко.

У липні 1917 р. І. Стешенко став членом київського товариства «Просвіта», яке незабаром перетворилося на центр відродження просвітянського руху. Як генеральний секретар освіти він постійно піклувався про зв'язок секретарства освіти з товариствами «Просвіта» і надання їм допомоги і підтримки. Він брав безпосередню участь у лекційній роботі та театральних виставах, які влаштовувало товариство «Просвіта» у Києві.

Таким чином, на початку Української революції І. М. Стешенко взяв активну участь у процесі організації Центральної ради, став членом її шкільної та редакційної комісій. Він був одним із засновників Товариства шкільної освіти, яке взяло на себе роль безпосереднього центру становлення національної системи освіти. Під керівництвом І. М. Стешенка воно започаткувало відродження української школи, його діяльність була спрямована на забезпечення рідної школи українськими підручниками і вчителями.

Кротченко Дарина
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Воронянський О.В.
Державний біотехнологічний університет

ПОНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Для уточнення сутності словосполучення «національна безпека» представляється доцільним розглянути його етимологічний зміст, шляхи